

Vad gör en bra lärare bra?

Verktyg för reflektion över lärarkvalitet

Presentation vid NU2010 - Dialog för lärande

Jöran Rehn

Avd för universitetspedagogisk utveckling (PU)

Uppsala universitet

Disposition

- Bakgrund
- The ITQ-project
- Verktyg för reflektion
- Fortbildningskurs
- Webbsida
- Avslutning

Lärares kvalitet

Lärares kvalitet avgörande för utbildningens kvalitet och studieresultat. Men

- **Vad** gör en bra lärare bra? Vilka är kvaliteterna och kriterierna för detta?
- **Vem** definierar dessa? I vilken mån medverkar lärare själva i denna process?
- **Hur** kan man stimulera lärare att själva identifiera, reflektera över och utveckla sina kvaliteter? Och hur utbilda för detta?

ITQ – Identifying Teacher Quality

- **ITQ:** 3-årigt internationellt EU-projekt initierat av en grupp inom ATEE
- **Syfte:** att stärka lärares självkänsla samt deras motivation och förmåga att identifiera, reflektera över och vidareutveckla olika professionella kvaliteter
- **Medel:** A “toolbox” (reflection tools/övningar) for identifying teacher quality (ITQ)
- **Medverkande:** 26 personer (lärarutbildare, lärare, forskare, utbildningsledare) från 21 lärosäten i 12 länder

Medverkande lärosäten/-motsv

Belgium

- Karel de Grote Hogeschool, Antwerp,
- Artevelde Hogeschool, Gent
- Katholieke Hogeschool Leuven, Leuven

Croatia

- Sveučilišta u Splitu, Split,

Czech Republic

- Charles University, Prague,
- University of Ostrava, Ostrava,

Germany

- University of Oldenburg, Oldenburg,

Greece

- University of the Aegean, Mytilene,

Norway

- Hogskole i Bodø, Bodø,

Portugal

- University of Minho, Braga,

Poland

- Wrocław Educational Conception, Wrocław,
- Warsaw University,

Slovenia

- University of Ljubljana,

Sweden

- Stockholm University, Stockholm,
- University of Uppsala, Uppsala,

The Netherlands

- Windesheim University of Applied Sciences, Zwolle
- Hogeschool van Amsterdam, Amsterdam
- Hogeschool Utrecht, Utrecht,

United Kingdom

- Liverpool John Moores University
- Middlesex University, London
- European Council or Steiner Waldorf Schools, Forest Row,

Projektets uppläggning

- **År 1:** Inventering och anpassning av befintliga ”verktyg”, d v s metoder/övningar i respektive land/kontext - plus utveckling av nya/egna
- **År 2:** Utprovning och utvärdering av övningarna genom ett stort antal olika pilotstudier samt en fortbildningskurs
- **År 3:** Urval utifrån utvärderingsresultat, utveckling/revidering/anpassning samt publicering och avrapportering

Resultaterande “produkter”

- **1. “Verktygslåda”** med 14 olika övningar för identifiering av och reflektion över lärares kvalitet (nu tillgänglig på sju olika språk)
- **2. Lärarfortbildningskurs** (5 dagar) för praktisering av övningarna och stimulering av deltagarnas fortsatta professionella utveckling
- **3. Webbsida** med detaljerade övningsmanualer och kursmanual samt länkar till artiklar och presentationer om reflektion över lärarkvalitet
- <http://www.teacherqualitytoolbox.eu/>

1. Verktygslådan

Fyra kategorier reflektionsövningar baserade på:

- Analys av formella **styrdokument** och utvärderingar (insikt om kvalitetsfaktorer/-kriterier)
- Observationer av **undervisningspraktik** (insikt om egna kvaliteter o utvecklingsbehov)
- Lärares/studerandes **egna erfarenheter** (insikt om vad som gynnar lärandet)
- Alternativa och **kreativa aktiviteter** (insikt om kvalitetsfaktorer och olika inlärningsstilar samt olika intressenters behov och kriterier)

Övningsmanualerna

- Syfte/målsättning
- Målgrupp(er), gruppstorlek
- Summarisk beskrivning
- Detaljerad manual/metod - “step-by-step”
- Variationsmöjligheter
- Teoretisk bakgrund - litteratur
- Förutsättningar och material
- Styrkor och svagheter
- (ev.) Bilagor

Användning, målgrupper

Arbete med planering/utveckling av lärarutbildning och kompetensutveckling samt i utbildningsinsatser riktade till (individer/grupper av):

- Lärare inom högre utbildning och inom skolväsendet
- Lärarutbildare och pedagogiska utvecklare
- Lärarlagsledare och kurs-/utbildningsansvariga
- Andra intressenter och beslutsfattare

Exempel 1: Universal standards?

- Reflektion över lärarkvaliteter - vilka är “universella” och vad är jag/vi bra på....
- Minst 8 pers (gärna heterogen grupp) - 1-2 tim
- Övning i tre steg med gruppreflektioner och individuell reflektion
- Enkel - inga särskilda material behövs
- Lämplig t ex som aktiverande inledning i kompetensutveckling för lärare eller utbildningsplanering

Ex 2: Reflection by using movie

- Analys av och reflektion över hur lärarrollen gestaltas på film. Vilka är kvaliteterna?
- Från 4 pers och uppåt - 3-4 timmar
- Filmvisning följt av gruppvisa diskussion av "arketyper" samt visade och saknade kvaliteter
- Ex på "lärarfilm": Döda poeters sällskap - ett 20-tal till finns listade i manualen + länktips till flera
- Lättsam, men kräver film + uppspelningutrustn

Ex 3: Geographical metaphors

- En "kartering" av lärarkvalitet i fyra steg där olika kvaliteter får representeras av olika landformer (öar, berg, floder, städer etc)
- 6-30 pers i grupper om 3-5 - 3-4 tim
- Grupperna ritar/fyller i en karta "Lärarkvalitet" och redovisar produkten och motiveringar - Vad är stort, viktigt, nära, djupt, långt etc?
- Mycket kreativt och stimulerande - variationer och kartunderlag finns tillgängligt via länkar

Ex: Karta över Lärarkvalitet

Ex 4: Running for teacher

- En "valkampanj" (jfr presidentval) där deltagarna värvar röster från olika intressegrupper genom att, med olika medel, framhäva kandidatens kvaliteter som lärare
- 8-24 pers i grupper om 4-6 - 1-2 dagar
- I 5-6 steg driver deltagarna en kampanj med slogans, reklamfilmer, debattinlägg, valtal etc - avslutas med röstningsprocedur
- Kreativt och kollaborativt, många variationsmöjligheter - stimulerar även till analys av andra intressenters syn på lärarkvalitet

2. Fortbildningskurs

- 5-dagars intensivkurs (lämpligen mån - fre men kan kortas till 3-4 dagar) för 16-32 pers
- Kursen innehåller 10 olika övningar samt två teoripass (Reflections on Reflection + Questioning Quality)
- Röd tråd: från mer generella kvaliteter till de mer personspecifika - Avslutas med konstruktion av personlig utvecklingsplan
- Utprovad som Comeniuskurs (fortbildning av lärare) ht 2008 - 23 deltagare från 9 EU-länder

Kursdokumentation = Manual

- Tillgänglig via ITQ website (Word + PDF)
- Kursbeskrivning med teoribakgrund och syfte
- Förutsättningar, förberedelser och organisation
- Schema och detaljerad lärarhandledning
- Beskrivningar av övningar som prövas i kursen
- Material, hand-outs, utvärderingsenkäter m m
- Resultat av utvärderingar (från pilotkurs 2008)
- med kursledarkommentarer

3. Webb sida

- Innehållande information och material om verktygen (toolbox) och kursen men även:
- OECD- och EU-texter om lärarkvalitet + exempel på andra internationella rapporter
- Nationella (styr-)dokument om lärarkvalitet
- Forskningsrapporter och artiklar
- Presentationer m m baserade på ITQ-projektet

www.teacherqualitytoolbox.eu

Avslutning

- Jag hoppas att du/ni via denna något komprimerade presentation får lust att gå in på ITQ:s webbsida och studera materialet närmare....

.... och förhoppningsvis finna någon eller några av övningarna användbara i er egen verksamhet eller utveckling!

Tack för mig!

▪

- Här är det definitivt slut